

20 Yanvar faciəsindən 35 il keçir

70 illik aldanışın son gecəsi

“Kommunist” necə “Xalq qəzeti”nə çevrildi?

nəhəng cəza məşını yeritmək üçün düşünü-
lüb gerçəkləşdirilmişdi. Məqsəd isə, guya
dikbaşlıq edən xalqımızı ağrıdan keyləşdir-
mək, ermənilərin Naxçıvanı və Qarabağı
işğal etməsinə əlverişli şərait yaratmaq idi.
Hadisələrin gedişi isə göstərdi ki, Azərbay-
can xalqı nəinki qorxmadı, əyilmədi, geri çə-
kilmədi, şoka düşmədi, əksinə, bu zərbədən
hamılıqla ayıldı, ayağa qalxdı, ədalət müba-
rizəsini azadlıq savaşına çevirdi.

Kreml cəlladı Qorbaçov bu planını məkr
və xəyanətkarlıqla gerçəkləşdirdi. Təxri-
bat və fitnəkarlıqla hazırlanmış Bakı qırğını
xüsusi amansızlıqla, müstəsna məsuliyyət-
sizliklə törədildi. Azərbaycan xalqı küçələrə
haqq-ədalət tələbi ilə çıxmışdı. Təsədüfə bax
ki, 85 il əvvəl Rusiya çarının dinc xalqa qar-
şı törətdiyi 9 Yanvar qətləminədən düz 85
il sonra bu imperiyanın davamı olan Sovet
İttifaqının rəhbəri bu qəddarlığı qorxub-çə-
kinmədən təkrarladı. İmperiyanın mahiyyəti,
“çar baba”ların xarakteri dəyişməmişdi. Hər
iki qırğın qanlı Nikolaya və cəllad Mixailə
olan sonuncu inamı da sarsıdaraq onların ti-
ranlığının sonu oldu.

Azərbaycan mediası 1988-ci ilin 13 fev-
ralından 1990-cı ilin 20 yanvarınadək bax
belə bir mürəkkəb şəraitdə fəaliyyət göstər-
mişdi. 70 il sovet hakimiyyətinin diktəsini itaət-
karlıqla yerinə yetirmiş kommunist mətbuatı

tində gerçəkləşdirmişdilər. Teleradio mərkəzi
partladılmış, qəzetlərin nəşri pozulmuşdu.
Bakıda fəvqəladə vəziyyət xalqı itaətsizliyə
asanlıqla məhkum etmək üçün qırğından bir
neçə saat sonra yalnız radio ilə elan edilmiş-
di.

O zaman 70 ildən bəri “Kommunist” adı
ilə nəşr olunan “Xalq qəzet”nin kollektivi
yanvarın 20-də toplantı keçirib M.Qorbaço-
vun dinc insanlara qarşı hərbi-siyasi cinayəti-
ni qəzəb və nifrətlə lənətlədi. Sovet rejiminin
rəmzi olan bu qəzetin nəşrindən imtina edil-
di. Redaksiyanın binasının girişindəki löv-
hələr çıxarıldı, damdakı “Kommunist” yazıl-
mış və şəhərin yuxarı məhəllələrindən aydın
görünən 10 metr hündürlüyü olan nəhəng
reklam birdəfəlik söndürüldü.

Yenidənqurma və respublikaların iqtisadi
müstəqilliyi şəraitində qəzetin əlavəsi
kimi bir neçə ay əvvəl yaradılmış “Səhər”
adlı nəşrin buraxılışı qərara alındı. Şəhidlə-
rin möhtəşəm dəfnindən hazırlanmış, törədil-
miş qırğının dəhşətli mənzərəsini əks etdirən
“Səhər” adlı xüsusi nömrə “Kommunist” qə-
zeti redaksiyasının və eyniadlı nəşriyyatın
kollektivlərinin fədakarlığı ilə yanvarın 25-

2 iln içində günbəgün genişlənən xalq hərə-
katı zəminində davamlı olaraq xalqa yaxın-
laşmış, nəhayət, milli maraqların tərəfinə
keçmişdi.

Buna görə də qanlı qırğının müəllifləri və
icraçıları 19–20 yanvarda respublika media-
sını susdurub misilsiz cinayəti gecənin qaran-
lığında və tam informasiya blokadası şərai-

açıldığını müjdələdi. Düzdür, respublikanın
müti kommunist rəhbərliyinin razılığı və ko-
mendant idarəçiliyinin süngüsü altında 1991-
ci ilin avqustunda kommunist rejimi SSRİ-də
süqut edənədək “Kommunist” adlı qəzetin
nəşri zorakılıqla davam etdirildi. Lakin 20
Yanvarda 70 illik aldanışın son gecəsini ya-
şamış xalqımızın yanında olan qəzetin kol-
lektivi bir daha bu riyakar və həyasız dikta-
turaya tərif yağdırmadı, bu qanlı hakimiyyətə
qətiyyətin inanmadı.

Yaziya əlavə etdiyimiz şəkil isə o döv-
rdə hansı şəraitdə fəaliyyət göstərdiyimizə
şahidlik edir. Redaksiyanın girişində silah-
lı sovet əsgərləri dayanırdı. Qəzetin çapına
hərbi senzorlar icazə verirdi. Gecə növbə-
sindən çıxıb evə gedənədək bir neçə hərbi
post keçməli olurduq. Maşından düşürülür,
yoxlanırdıq, incidilirdik. Lakin hər nömrə-
də yalnız xalqa xidmət edən yazılara imza
qoyurduq. Nifrət və qəzəbimiz isə günbəgün
alovlanırdı.

Sonrakı il yarımada Bakı qırğını bütün
mümkün üsullarla qəzetdə ittiham edildi,
şəhidlərin xatirəsinə ümumxalq ehtiramı sə-
hifələrdə geniş yer tutdu. Moskvanın ermə-
nipərəst siyasəti pisləndi, xalqımızın “Qa-
rabağ” mübarizəsi, azadlıq istəyi ən üstün
mövzuya çevrildi.

Hər şeydən ucağa olan həqiqət bu idi ki,
yanvarın 20-də və sonrakı günlərdə Bakıda
və bölgələrdə qırğınlar törətmiş, günahsız
qanlar axıtmış sovet kommunist rejimi xalqı-
mızın sarsılmaz iradəsi ilə toqquşaraq özü
də sağalmaz yara almışdı. Qəddar rejim qanı
axa-axa yalnız 1991-ci ilin avqustunadək ya-
şaya bildi və rüsvaycasına can verdi.

Kollektivimiz isə 1990-cı ilin 20 yanva-
rında verdiyi qərarı 1991-ci il avqustun 26-da
gerçəkləşdirə bildi. Həmin tarixdən qəzeti-
miz xalqa xidmətin təmsil və məramı olaraq
“Xalq qəzeti” adı ilə nəşr olunur.

Tahir AYDINOĞLU

XQ